ცნობის ფურცელი

№ 2572 ორშაბათი, 2 აგვისტო 1896—1904 ყოველ-დღიური გამოცემა № 2572

გაზეთის ფასი: წლიწადში—6 მ., თვეში უდამატებოთ—50 კ. დამატებით—75 კ.; ნომერი—3 კ., დამატებით—5 კ. ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი „პეტიტით“ პირველ გვერდზე—10 კ., მეოთხეზე—5 კ. ხელის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბე“-„ცნობის ფურც.“ რედაქციის კანტორაში განკის დიდ ქუჩაზე, № 27 და წ. გამ. ქართველთა ამხანაგობის კიოსკში (ქვაშვეთის ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირდაპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა. შუადღის 11—1-ლ საათამდე.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобисъ-Пурцели“-„Моамбе“. ტელეფონი № 372.

ალექსანდრა დავითის ასული ბახტაძისა, ალათი, ბარბარე და ერისტო დავითის ძენი ბახტაძეები გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებას ქალაქ პიატიგორსკში პირველი საყვარლისა ქმრისა და დანარჩენნი საყვარლისა ძმისა

რომანოზ დავითის-ძის ბახტაძისას.

მოასვენებენ დაბა ხონს ორშაბათს, ორს მარიამობისთვეს. პანაშვიდი ყოველ დღე ხონის წმინდა გიორგის ეკლესიაში 7 საათზე საღამოს.

ქუთაისს გარდაიცვალა

ილია სპირიდონის-ძე წერეთელი

რასაც განსვენებულის დედა, ძმა და დები გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ და სთხოვენ მათ მობრძანდნენ გარდაცვალებულის გამოსვენებაზე დასასწრებლად, ს. ჰომაში, სამშაბათს, 3 აგვისტოს, ნაშუადღევის 4 საათზე. (ნ. 1—ს)

ახალი ამბავი

◆ **მის იმპერატორებითის უმაღლესობის მემკვიდრე ცესარევიჩის და დიდის მთავრის ალექსეი ნიკოლოოზის-ძის** დაბადების გამო, გუშინ, 1 აგვისტოს, ალექსანდრე ნეველის სამხედრო საკრებულო ტაძარში, ალავერდის ეპისკოპოზის ექვთიმეს მიერ, ქალაქის სამღვდელოების თანამსახურებით გადახდილ იქმნა წირვა და სამადლობელი პარაკლისი, რომლის დროს მრავალჟამიერი უგალობეს მათ იმპერატორებითი უდიდებულესობათ, მაღალ ახლად შობილს მემკვიდრე ცესარევიჩს და მთელ უავგუსტოეს ოჯახს. პარაკლისის შემდეგ არსენალის მთიდან 21-ჯერ დასცალეს ზარბაზანი. წირვასა და პარაკლისს დაესწრნენ სამხედრო და სამოქალაქო უწყებათა უფროსნი, ტფილისის გენერალიტეტი, თავად-აზნაურობა, ქალაქის, წოდებათა და სხვა და სხვა დაწესებულებათა წარმომადგენელნი და აუარებელი მლოცველი. ამავე დღეს წირვა-პარაკლისები გადაიხადეს სომეხ-გრიგორიანთა ვანქის ტაძარში, კათოლიკეთა და ლიუტერანთა ეკლესიებში, მაჰმადიანთა მეჩითში და ებრაელთა თორაში. დღისით ქალაქი მორთული იყო ბაირაღებით, ხოლო საღამოთი გაჩირალდნებული.

◆ გუბერნატორის განკარგულებით, შესდგა კომისია **ტფილისის** თეატრების დასათვალიერებლად სეზონის დაწყებამდე. კომისიაში არიან საგუბერნიო ინჟენერი და პოლიციისა და ცეცხლის მქრობელ რაზმის წარმომადგენელნი.

◆ **ტფილისის საკომერციო სასწავლებელში** თავისუფალი ვაკანსიები არის მხოლოდ მოსამზადებელ კლასის უმცროს და საშუალო განყოფილებებში და პირველ კლასში. უმცროს განყოფილებაში იღებენ 7—9 წლის ბავშვებს. საშუალო განყოფილებასა და პირველ კლასში მისაღები ეგზამენები მოხდები 25 აგვისტოს.

◆ **ტფილისის დედათა ინსტიტუტში** საკონკურსო ეგზამენები მოხდება 1 სექტემბერს, ხოლო ეგზამენები სხვა-და-სხვა სტიპენდიანტთათვის 7 სექტემბერს.

◆ **ტფილისის დედათა პირველ გიმნაზიაში** განმეორებითი ეგზამენები მოხდება 23 და 24 აგვისტოს, მისაღები ეგზამენები—25—28 აგვისტოს.

◆ **ტფილისის საგუბერნიო გამგეობის** განკარგულებით, **ტფილისსა და თიანეთს** შუა ამ ჟამად გაჰყავთ ახალი გზა-ტკეცილი. ახალი გზა იწყება წილკნის სადგურის მახლობლად (სადგურიდან 6 ვერსია). არაგვზე აგებენ ახალ ხის ხიდს, რომელსაც რკინის ბოძები ექმნება. აქედან ჟინვალამდე ძველ გზას შეაკეთებენ, ხოლო ჟინვალიდან თიანეთამდე სულ ახალს გაიყვანენ.

◆ სადგ. მუხიანი. 30 ივლისს, ღამის 12 საათზე, სადგურიდან მატარებლის № 160 წასვლის დროს, ქუთაისის მაზრის მცხოვრები მელიტონ კალანდაძე ვაგონ ქვეშ ჩავარდნილა. ვაგონის თვლებს კალანდაძისთვის მარცხენა ხელის სამი თითი მოუჭრია.

◆ სადგ. შორაპანი. 30 ივლისს, სახლის შენების დროს, მეორე სართულიდან ჩამოვარდა მუშების ზედამხედველი ივანე ანრანეტოვი და ძალიან დაშავდა. დაშავებული ქუთაისის სამხედრო საავადმყოფოში გაჰგზავნეს.

რუსეთ-იაპონიის ომი

დეპეშები

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

31 ივლისი

ტოკიო. („რეიტ. სააგ“). იაპონელებმა 28 ივლისს მომხდარ ბრძოლაში 170 კაცი დაჰკარგეს. ელიან, რომ მთავრობა წინადადებით მიმართავს გერმანიის ცინდაოს მოსულ სამხედრო გემების შესახებ.

ჩიფუ. („რეიტ. სააგ.“). ჩინეთის კრეისერის ნავებმა აიყვანეს ფეხში დაჭრილი კაპიტანი როშჩაკოვსკი და 20 სალდათი. ადმირალისა და გემ „ხაიუნ“-ის უფროსი კაპიტანი ჩენი ამბობენ, ჩინელებმა მეტი მხნეობა გამოიჩინეს, ვიდრე მათგან ელოდნენო. როცა პირველი კონტრ-ნაღმიანი გემი ჩინეთის სამხედრო გემების „სასი“-სა და „ხაიში“-ს წინ მიდიოდა, მეორეს-კი ბუქსირით მიჰყავდა რუსის გემი „რეშიტელნი“, „ხაიში“-ზე ზარი დაჰკრეს. კონტრ-ნაღმიანი გემი ბრძანებას დაემორჩილა და გაჩერდა. ადმირალმა გამოუცხადა იაპონიის გემის უფროსს, ეს ნეიტრალიტეტის ცხადი დარღვევააო და მოითხოვა „რეშიტელნი“-ს დაბრუნება ჩიფუს. იაპონელმა უპასუხა, მეორე კონტრ-ნაღმიან გემს დავეწევი და დავბრუნდები ჩიფუსაო. ადმირალმა ხამ დაუჯერა იაპონელის პატიოსან სიტყვას და გაუშვა იაპონიის კონტრ-ნაღმიანი გემი. ადმირალი მეტად შეძრწუნებულია; ავად გახდა და გემის უფროსობა კაპიტან ჩენს გადასცა. ამ უკანასკნელის სიტყვით, როცა იაპონელები შემოვიდნენ, ადმირალმა გაგზავნა აფიცერი „ფუჯიმოტო“-ს უფროსის დასარწმუნებლად, რომ „რეშიტელნი“-დან იარაღი წაღებულიაო, აფიცერმა და მეზღვაურებმა სიტყვა მისცეს და ამის შესახებ შედგენილ ქაღალდს ხელი მოაწერეს. ადმირალმა განუმეორა ეს ცნობები „ფუჯიმოტო“-ს უფროსს, რომელმაც უპასუხა, სრულებით არ ვაპირებ „რეშიტელნი“-ზე თავდასხმასაო. შემდეგ ჩინელმა ადმირალმა გაგზავნა აფიცერი ნავით მცურავ კანდელთან, იმ ადგილის ახლოს, სადაც „რეშიტელნი“ იდგა, რათა თვალ-ყური ედევნებია რუს-იაპონელთა მოქმედებისათვის. როცა როშჩაკოვსკიმ დაინახა, რომ საფრთხე ელოდა, სთხოვა ჩინელს, ასაფეთქებელი ყუმბარები მომეცით, ან ნაღმი ააფეთქეთ, ან არა და ჩვენ დასაცველად კრეისერი გამოგზავნეთო. ჩინეთის აფიცერმა უპასუხა, მხოლოდ თქვენი და იაპონელთა მოქმედებისათვის თვალ-ყურის დევნა გვებრძანაო. მაშინ როშჩაკოვსკიმ თავი მოუყარა თავის მეზღვაურთ და უთხრა: „შესაძლებელია, იაპონელები თავს დაგვესხანო, პალუბაზე დაიძინეთ და სასთუმალ ქვეშ კასტეტები იქონიეთო. როცა იაპონიის ლეიტენანტი გემ „რეშიტელნი“-ს მოადგა, მასთან ერთად ავიდნენ რუსის გემზე იაპონელი მეზღვაურნი, თოფებითა და ხიშტებით შეიარაღებულნი. როშჩაკოვსკიმ პროტესტი გამოაცხადა, იარაღი არა მაქვს, რომ შეგებრძოლოთო და თქვენ, იაპონელები, ნეიტრალიტეტს არღვევთო. ამ დროს როშჩაკოვსკიმ ჩუმად უბრძანა თავის თანაშემწეს, მოემზადებია თოფის წამალი გემ „რეშიტელნი“-ს ასაფეთქებლად. რათა დრო მიეცა ამ ბრძანების ასასრულებლად, როშჩაკოვსკიმ დაუწყო კამათი იაპონიის აფიცერს საერთაშორისო უფლების დადგენილებათა შესახებ. იაპონელი აფიცერი-კი სულ იმას ეუბნებოდა, თქვენ, რუსები, უნდა გამოხვიდეთ და ზღვაში უნდა შეგვებრძოლოთო. ან მზად უნდა იყვნეთ, რომ ჩიფუდან ბუქსირით წაგიყვანოთო. ამ დროს რუსებმა ჩუმად გადასცეს ერთმანერთს უფროსის ბრძანება, მუშტებით წინაამღდეგობა გაუწიეთ მტერსაო. როშჩაკოვსკი ამბობს, იაპონელები დამპირდნენ, ტყვედ დაგვენებდი და სიცოცხლეს გაჩუქებთო. ამ სიტყვებმა ისე ამაღელვა, რომ დავარტყი იაპონელსაო. არ ვიცოდი, მზად იყვნენ თუ არა გემის ასაფეთქებლად და ამ მუშტის დარტყმით გემიდან გადავაგდე იაპონელი აფიცერი, რომელმაც მეც ჩამითრია თან. იგი თავის ნავში ჩავარდა, მე-კი—ზღვაში, ხელს-კი კისერში ვუჭერდი იაპონელს და მუშტს ვცემდი, სანამ ხელიდან არ გამასხლტა. ამ დროს რუსები ებრძოდნენ იაპონელებს, რომლებმაც თოფები და ხიშტები იხმარეს. რუსები და იაპონელები წყვილ-წყვილად სცვივოდნენ ზღვაში. როშჩაკოვსკი ეცადა გემზე ასულიყო და ისევ მიეღო გემის უფროსობა, მაგრამ მას ოთხჯერ ესროლეს წყალში და დასჭრეს მარჯვენა ფეხში. „რეშიტელნი“-ზე 51 აფიცერი და სალდათი იყო, მხოლოდ 35 კაცის ბედ-იღბალი იციან. ფიქრობენ, რომ იაპონელთა ერთი ნაწილიც დაიღუპა. როშჩაკოვსკიმ ვერ მიაღწია „რეშიტელნი“-ს და ცურვით წავიდა ჩინელთა მახლობელ ნავისაკენ, მაგრამ ჩინელმა მეზღვაურებმა გრძელი ჯოხი დაარტყეს და არ მიუშვეს ნავზე. ჭრილობის მიუხედავად, როშჩაკოვსკი 50 მინუტი გაჩერდა წყალში, სანამ ჩინელთა სამხედრო გემ „ხაიუნი“-დან ნავები არ გამოგზავნეს და არ წაიყვანეს. კაპიტანმა ჩენმა ბრძანება გასცა, როშჩაკოვსკი და ორი აფიცერი მის საკუთარ კაიუტაში გადაეყვანათ. რუსის მატროსებს ჩინელ ფლოტის მუნდირი ეცვათ და ამნაირად ჩაცმულნი გამოცხადნენ დღეს რუსეთის საკონსულოში. იაპონელების გემმა „ფუჯიმოტო“-მ წასვლის წინ მოხსენება გაუგზავნა იაპონიის საკონსულოს და არაფერი არ მიუწერია იმის შესახებ, რომ თოფები დაუშინა წყალში მყოფ რუსის მეზღვაურებს. ამ მოხსენებაში „ფუჯიმოტო“ ამბობს, ადმირალის ბრძანებისამებრ ვიმოქმედე, უნდა ან შევბრძოლებოდი, ან ხელში ჩამეგდო „რეშიტელნი“-ო. როშჩაკოვსკის არ ესმის, რატომ არ აფეთქდა იმისი გემი. რუსის მატროსები ამბობენ, გავიგონეთ, როცა ჩვენი უფროსი ეუბნებოდა იაპონელებს: „მომკალით, რადგან თავის დღეში არ დაგნებდებითო!“ როშჩაკოვსკის საყურადღებო მინდობილობა ჰქონდა და იაპონელთა მიერ „რეშიტელნი“-ს ხელში ჩაგდებამ, მგონი, ჩაფუშა რუსების განზრახვა. სანამ იაპონელები რუსის გემზე მოვიდოდნენ, როშჩაკოვსკიმ დასწვა საყურადღებო ქაღალდები. უცხოეთის კონსულებმა მოხსენება შეადგინეს მომხდარ ამბების შესახებ

პეტერბურგი. გენერალ სახაროვის დეპეშა, მთავარ შტაბისადმი 30 ივლისს: „მანჯურიის ჯარის რაიონში 30 ივლისს არა მომხდარა-რა. ხუნხუზების ბრბოები მოქმედებენ ანთაი-ბანსიჩუს რაიონში; აქ ისინი თავს დაეცნენ ჩვენ სურსათის ტრანსპორტს, მაგრამ უკუქცეულ იქმნენ“.

ტოკიო. (ვოლფის სააგენტო). ცინდაოდან ოფიციალურად იტყობინებიან, რომ რუსების კრეისერებმა „ნოვიკ“-მა და „ასკოლდ“-მა ქვანახშირი წაიღეს და ნავთსადგურს გარეთ მიდი-მოდიან. ეხლახან მოვიდა ნავთსადგურში კიდევ ორი ნაღმიანი გემი რუსებისა. ჯავშნიანი გემი „ცესარევიჩი“ ნავსადგურში იმყოფება.

ლონდონი. „ლლოიდს“ ატყობინებენ გიბრალტრიდან, რომ ინგლისის გემ „რონდას“ მოხსენებით (ეს გემი გულიდან ნეაპოლში მიდიოდა) 30 ივლისს მასთან მისულა რუსის კრეისერი, შეუმოწმებია ქაღალდები, დაუთვალიერებია გემი და შემდეგ ისევ გაბრუნებულა.

ტოკიო. („რეიტ. სააგენტო“) ადმირალი ტოგო დეპეშით იტყობინება, რომ 28 ივლისს ბრძოლაში, როგორც სჩანს, რუსის ხუთი ჯავშნიანი გემი ძალიან უნდა იყოს დაზიანებულიო. ჯავშნიან გემ „პობედა“-ზე ორი ანძა მოგლეჯილი და დიდი ზარბაზანი გაფუჭებული; „რეტვიზანს“ რამდენჯერმე მოხვდა ყუმბარა და ძალიან უნდა იყოს დაშავებული. რუსის კრეისერები შედარებით ნაკლებათ არიან დაზიანებული; სულ ხუთი კრეისერია დაზარალებული. დაშავებული იაპონელი გემები დროებით შეკეთებულია.

ჩიფუ. („რეიტერის სააგენტო“) რუსების ზარალი ნაღმიან გემ „რეშიტელნი“-ზე უმნიშვნელოა; ზღვაში რომ მეზღვაურები გადაცვივდნენ, გადასარჩენი სარტყლები ჰქონდათ. კაპიტანი და რამდენიმე დაჭრილი მეზღვაური საავადმყოფოში წევანან. რუსის ერთმა მეზღვაურმა რამდენიმე იაპონელი გადააგდო ზღვაში, სანამ მის მოკვლას მოასწრებდნენ. რუსები ირწმუნებიან, რომ იაპონელებმა შეტაკების დაწყებისთანავე დაიწყეს სროლაო.

ვაშინგტონი („რეიტერის სააგენტო“). ჩიფუში მომხდარ ამბავმა დიდათ დააფიქრა საზოგადოება, თანამდებობის პირნი და სახელმწიფო დეპარტამენტი. თავდასხმა „რეშიტელნი“-ზე ირის ჩინეთის ნეიტრალიტეტის დარღვევა. აქ ეშინიათ რომ იმ შეთანხმების დარღვევა, რომლის ძალით სამხედრო მოქმედების რაიონი მანჯურიასა და კორეის არ უნდა გასცილდეს, ჩაითრევს ომში ჩინეთსაც, როგორც იაპონიის მოკავშირეს. შეერთებული შტატები, სხვა სახელმწიფოებთან ერთად, ყოველ ღონისძიებას იხმარს, რომ შეთანხმება ხელუხლებელი დარჩეს სავსებით.

ჩიფუ. კრეისერი „პალადა“ არ მოსულა. „ცესარევიჩი“ და სამი ნაღმიანი გემი ცინდაოში რჩებიან. „ნოვიკი“ ვითომ წავიდა ცინდაოდან 24 საათის შემდეგ. „ცესარევიჩი“ ძალიან არის დაზარალებული; შეკეთებას შეუდგნენ. ირწმუნებიან, რომ გერმანელები ეხმარებიან რუსებს მუშაობაში. ძლიერი რაზმი იაპონელ გემებისა სამხრეთისაკენ წავიდა, რომ ვლადივასტოკის ესკადრა დაიჭიროს: ვლადივასტოკის ესკადრას ჯერ ვერ მოუსწრია შეერთება იმ კრეისერებთან, რომელიც არგენტინიდან მოდის.

1 აგვისტო

პეტერბურგი. გენერალ-ადიუტანტის ალექსეევის დეპეშა, 30 ივლისს: „მივიღე 30 ივლისს გამოგზავნილი მოხსენება ჩიფუში მყოფ კონსულისაგან. ამ მოხსენებით, წინა ღამეს იაპონიის ორი ნაღმიანი გემი ნავთსადგურში შესულა დილის 3 საათზე და თავს დასცემია ჩვენ ნაღმიან გემს „რეშიტელნი“-ს, რომელსაც წინა დღეს ჩინეთის მოხელესთან შეთანხმებით იარაღი აჰყარეს. ეს ამბავი იაპონელებს სცოდნიათ. „რეშიტელნი“ აფეთქებულ იქნა გემის უფროსის ბრძანებით, მაგრამ გემი არ ჩაუძირავს. იგი იაპონელებს ნავთ-სადგურიდან გაუყვანიათ. ცურვით გადარჩნენ გემის უფროსი როშჩაკოვსკი, აფიცრები კანევსკი, სერგეი პეტროვი და კისლიაკოვი და მატროსების უმრავლესობა. გადარჩენილნი

ამბობენ, იაპონელები თოფებს გვესროდნენო“.

კონტრ-ადმირალის მატუსევიჩის დეპეშა, მისს უდიდებულესობას 30 ივლისს: „უქვეშევრდომილესად მოვახსენებ თქვენს უდიდებულესობას, რომ 28 ივლისს, გათენებისას, ჩვენმა ესკადრამ დაიწყო პორტ-არტურის ნავთ-სადგურიდან გამოსვლა. ესკადრაში იყო ექვსი ჯავშნიანი გემი, კრეისერები „ასკოლდ“-ი, „დიანა“, „პალადა“ და „ნოვიკ“-ი და რვა ნაღმიანი გემი. იაპონელებმა ჩვენ წინააღმდეგ თავი მოუყარეს სამ რაზმს; პირველ რაზმში იყო: ჯავშნიანი გემები „ასახი“, „მიკაზა“, „ფუჯი“, „იაშიმა“ და „შიკიშიმა და კრეისერები „ნისინი“ და „კასუგა“; მეორე რაზმში: კრეისერები „იაკუმა“, „კასაგი“, „ჩიტოზა“ და „ტაკასაგო“; მესამე რაზმში: კრეისერები „აკიცუშიმა“, „იძუმი“, „მაძიშიმა“, „იძუკიშიმა“ და „ხაშიტადო“, ჯავნიანი გემი „ჩინ-იენი“ და ოცდა ათ ნაღმიან გემამდე. ჩვენი ესკადრა მოძრაობდა და სცდილობდა, მტრის გემთა რაზმების გარღვევას. ამ დროს იაპონიის ნაღმიანი გემები ჩვენის ესკადრის წინ, გზაზე, ნაღმებს აწყობდნენ, რაც ხელს უშლიდა ჩვენის ესკადრის მოძრაობას. ნაშუადღევის პირველ საათზე, 40 წუთის ბრძოლის შემდეგ, ჩვენმა ესკადრამ მოახერხა გზის გარღვევა და შანტუნგისკენ წასვლა. მტერი თან-და-თან გვიახლოვდებოდა. ხუთ საათზე ბრძოლა ისევ განახლდა. ბრძოლამ რამდენსამე საათს გასტანა. ბრძოლის დროს მოკლულ იქნა ესკადრის უფროსი და დაიჭრა და გრძნობა დაჰკარგა ჯავშნიან გემის „ცესარევიჩ“-ის უფროსმა. ამავე დროს გაფუჭებულ იქნა მანქანა და საჭე „ცესარევიჩ“-ისა. 40 წუთის შემდეგ „ცესარევიჩი“ გაჩერდა, რის გამო სხვა გემები იძულებულნი იყვნენ, იმის გარშემო ემოქმედნათ. ესკადრის უფროსობას შეუდგა თავ. უხტომსკი, ხოლო ჯავშნიან გემის „ცესარევიჩ“-ისას— უფროსი აფიცერი. როდესაც ჩამობნელდა, „ჩესარევიჩ“-მა ვეღარ შესძლო ესკადრასთან სიარული, მოტრიალდა და სცადა ვლადივოსტოკისკენ წასვლა. ღამე იაპონელებმა ნაღმებით იერიში მიიტანეს „ცესარევიჩ“-ზე. გათენებისას, შანტუნგის მახლობლად, მეზღვაურებმა გასინჯეს „ცესარევიჩი“, მაგრამ იგი იმდენად დაზიანებული აღმოჩნდა, რომ ვლადივოსტოკამდე მისვლას ვეღარ შესძლებდა, ამიტომ გემს ნება მიეცა კიაო-ჩაოში წასულიყო შესაკეთებლად. ბრძოლის დროს მოკლულ იქნენ ადმირალი ვიტგეფტი, საფლაგმანო შტურმანი აზარიევი, ფლაგ-აფიცერი ელისი და შტურმანი დრაგიჩევიჩი. მსუბუქად დავიჭერ მე; დაიჭრნენ აგრეთვე კეტლინსკი, უფროსი ფლაგ-აფიცერი კედროვი, ფლაგ-აფიცერი კუშნინიკოვი, ჯავშნიან გემის უფროსი ივანოვი, შუმოვი, ნენიუკოვი, პილკინი და ლეონტიევი. მოკლულ და დაჭრილ მატროსების რიცხვი ჯერ დანამდვილებით არ არის გამორკვეული. საღამოს 9 საათზე მოვედით კიაო-ჩაოში, სადაც დაგვხვდნენ კრეისერი „ნოვიკ“-ი და ნაღმიანი გემი „ბეზშუმნი“. ბედნიერი ვარ მოვახსენო თქვენს უდიდებულესობას, რომ აფიცრები და მეზღვაურნი მამაცად იბრძოდნენ“.

ხარბინი. (სასუთარის კორესპონდენტისაგან) ვლადივოსტოკის ესკადრამ სამი დღე ითარეშა იაპონიის აღმოსავლეთ ნაპირზე, შიშის ზარი დასცა ზღვის პირის ხალხსა და გემების მოძრაობა სულ შეაყენა. უცხოელებმა დაადგინეს, იაპონიაში საქონელი მხოლოდ იმ პირობით წაიღოთ ხოლმე, თუ ქირას წინადვე მოგვცემენ ოქროს ფულითაო.—„ნაიტ-კომანდირ“-ის მეზღვაურები ამბობენ, არას დროს არ ველოდით, რომ ზღვაში რუსები შეგვხვდებოდნენო. ხალხი დინჯადაა.

შანხაი. კრეისერი „ასკოლდ“-ი ვუზუნში მოვიდა. ამ გემს წყალ ზევით გვერდი აქვს დაზიანებული და მეხუთე საკვამლე დანგრეული. კონტრ-ნაღმიანი გემი „გროზოვოი“ მდინარეში შემოვიდა, რადგან მაშინა აქვს შესაკეთებელი. აფიცრები ამბობენ, რუსის გემებმა გამწვავებულის ბრძოლის შემდეგ იაპონიის ფლოტის წრე გაარღვიეს და აქეთ-იქით გაიფანტნენო. „ასკოლდ“-ი და „გროზოვოი“ 31 ივლისს მოვიდნენ აქა. „ასკოლდ“-ი თხოულობს, ნება უნდა მომეცეს პორტში დავრჩე, რადგან ზღვაში დგომა არ შემიძლიანო.

ტოკიო. („ვოლფის სააგენტო“). ოფიციალური ცნობა. ადმირალი ტოგო იტყობინება, რომ რუსეთის ესკადრა 28 ივლისს გავიდა პორტ-არტურიდან და სამხრეთისაკენ გაემართა. იაპონიის შეერთებული ფლოტი თავს დაეცა რუსეთის ესკადრას პორტ-არტურიდან 25 მილის სიშორეზე, სამხრეთ-აღმოსავლეთით; რუსეთის ესკადრა აღმოსავლეთისაკენ მიბრუნდა და იაპონიის ფლოტი უკან დაედევნა. ცხარე ბრძოლა გაიმართა ნაშუადღევის 1-ლ საათიდან და გაგრძელდა მზის ჩასვლამდე. შემდეგში რუსების ზარბაზნების სროლა შესამჩნევად შესუსტდა; იმათი საომარი წეს-რიგი დაირღვა და გემები ერთმანეთში აირივნენ. „ასკოლდ“-მა, „ნოვიკ“-მა, „ცესარევიჩ“-მა, „პალადა“-მ და რამდენმამე კონტრ-ნაღმიანმა გემმა თავს უშველეს და სამხრეთისაკენ გაიქცნენ. დანარჩენმა გემებმა უკან დაიწიეს; ღამე მათზე იერიში მიიტანეს იაპონიის ნაღმიანმა გემებმა და რუსეთის უკან დაწეული გემები, ალბათ, ისევ პორტ-არტურის ნავთსადგურში შევიდნენ. იაპონიის ფლოტს თვალსაჩინო ზარალი არ უნახავს; მოკლულთა და დაჭრილთა რიცხვი 170 კაცი უნდა იყოს.

მიკადომ უბრძანა მარშალს ოიამას ნება მისცეს ქალებს, სასულიერო პირებს, ვაჭრებსა და საინეიტრალო სახელმწიფოების სადიპლომატო წარმომადგენლებს დასტოვონ პორტ-არტური; უბრძანა აგრეთვე მფარველობა გაუწიოს ხსენებულ პირთ. ოიამამ ნება მიიღო ამასთანავე, ხსენებულთა გარდა, პორტ-არტური დაატოვებინოს მშვიდობიან მცხოვრებთაც, რათა მათ მონაწილეობა აღარ მიიღონ ბრძოლაში.

31 ივლისი

ცეტინიე. („კორრესპ. ბიურო“). მემკვიდრე ცესარევიჩის დაბადების გამო მონასტერში გადაიხადეს პარაკლისი, რომელსაც დაესწრნენ ჩერნოგორიის მთავარი ნიკოლოზი, ვემკვიდრე დანილო, მთავრინები მილენა და მილიცა, რუსეთის სადიპლომატო რწმუნებული, მანისტრები, წარჩინებულნი პირნი და დიდ-ძალი ხალხი. ზარბაზნები 21-ჯერ დასცალეს. მთელს ქალაქში მუსიკა უკრავს. პარაკლისის შემდეგ მიულოცეს რუსეთის მისსიას; ხალხმა თანაგრძნობის მანიფესტაცია მოახდინა რუსეთის სადიპლომატო წარმომადგენელის სახლის წინ.

ვილნო. მემკვიდრე ცესარევიჩის დაბადების გამო გენერალ-გუბერნატორმა განკარგულება მოახდინა, რომ განათავისუფლონ ყველა ის პირები, რომელნიც დაპატიმრებული არიან სავალდებულო დადგენილებათა ძალით.

პარიზი. ლუბემ დეპეშით მხურვალედ მიულოცა ხელმწიფე იმპერატორს მემკვიდრე ცესარევიჩის დაბადება და უსურვა დედოფლის მალე განკურნება, მემკვიდრესა და მთელ სამეფო სახლს ბედნიერება.

მოსკოვი. მემკვიდრე ცესარევიჩის დაბადების აღსანიშნავად მოსკოვი დააარსებს საპროფესიონალო სასწავლებელს 300 ვაჟისათვის.

1 აგვისტო.

პეტერბურგი. მემკვიდრე ცესარევიჩი და დიდი მთავარი ალექსი ნიკოლოოზის ძე დაინიშნა შეფად ფინლანდიის ლეიბ-გვარდიისა, ლიტოვის მე-51 და აღმოსავლეთ-ციმბირის მე-12 პოლკებისა; აგრეთვე ჩარიცხულ იქმნა ყველა იმ პოლკებსა და გვარდიის ნაწილებში, რომლების შეფად ხელმწიფე იმპერატორი ბრძანდება, აგრეთვე კავალერგარდის, კირასირთა ლეიბ-გვარდიის, ულანთა ლეიბ-გვარდიის და გრენადერთა ერევნის მე-13-პოლკებში.—ხელმწიფე დედოფალი ალექსანდრა თეოდორეს ასული დაინიშნა შეფად ალექსანდრიის დრაგუნთა მე-15 პოლკისა.—ბიულეტენი: „ხელმწიფე დედოფალს ალექსანდრა თეოდორეს ასულს ღამე კარგად ეძინა. ტემპერატურა 36,9; მაჯა—78. თვითგრძნობიერება მშვენიერი აქვს. მაღალ-ახლადშობილი ჯანმრთელად არის.

1 აგვისტო

პეტერბურგი. ლეიტენანტ როშჩაკოვსკის დეპეშა მისს უდიდებულესობას 31 ივლისს: „უქვეშევრდომილესად მოვახსენებ თქვენს უდიდებულესობას, რომ 29 ივლისს ნაღმიანის გემით „რეშიტელნით“ პორტ-არტურიდან ჩიფუში მივედი, თან მოვიტანე საყურადღებო დეპეშები, გავარღვიე მტრის გემების ორი წრე და ადმირალის გრიგოროვიჩის მოხსენების თანახმად, იარაღი ავყარე გემს და სამხედრო დროშა ჩამოვუშვი. ყველა საჭირო წესი და რიგი შესრულებული იქნა. 29 ივლისს ღამე, იმ დროს, როდესაც შიგნით ნავთსადგურში ვიყავით, იაპონელები ყაჩაღურად თავს დაგვესხნენ, მოვიდა იმათი ორი ნაღმიანი გემი და ერთი კრეისერი. შემდეგ რაზმი და აფიცერი გამოგზავნეს ვითომ მოსალაპარაკებლად. რადგან იარაღი არა გვქონდა. ვუბრძანე „რეშიტელნი“ მოემზადებინათ ასაფეთქებლად. როდესაც იაპონელები ჩვენ გემზე დროშის ამართვას შეუდგნენ, მე სილა გავარტყი იაპონელ აფიცერს, წყალში გადავაგდე იგი და ვუბრძანე მეზღვაურთ, მტრის ჯარის კაცნი წყალშივე გადაეყარათ. მაგრამ ჩვენმა წინააღმდეგობამ სასურველი ნაყოფი ვერ მოიტანა, იაპონელებმა ხელთ ჩაიგდეს ჩვენი ნაღმიანი გემი. აფეთქება გემის წინა ნაწილსა და სამანქანო განყოფილებაში მოხდა, მაგრამ გემი „რეშიტელნი“ არ ჩაიძირა და იაპონელებმა იგი ნავთ-სიდგურიდან გაიყვანეს. იმედი მაქვს, რომ იაპონელები გემს თავიანთ ნავთ-სადგურამდე ვერ მიიყვანენ. მეზღვაურები და აფიცრები გადარჩნენ, მენაღმის ვალოვიჩისა და კაჩეგარის ზვირბულის გარდა. დაიჭრა 4. მიჩმან პეტროვს, რომელიც ხელს უშლიდა იაპონიის დროშას აფრიალებას, თოფის კონდახი ჩაარტყეს გულში და დააშავეს. მე მარჯვენა თეძოში დავიჭერი. ტყვია ჯერ არ არის ამოღებული. აფიცრები და მეზღვაურნი ძალიან კარგად იქცეოდნენ. საიმპერატორო ვიცე-კონსულმა დიდი მფარველობა და თანაგრძნობა გაგვიწია“.

გენერალ-ადიუტანტის ალექსეევის დეპეშა მისს უდიდებულესობას 31 ივლისს. „30 ივლისს გამოგზავნილი დეპეშის დასამატებლად, ჩიფუში მყოფ კონსულის მოხსენების თანახმად, უქვეშევრდომილესად ვაუწყებ თქვენს უდიდებულესობას, რომ ვიდრე კონსულს მოლაპარაკება ჰქონდა ტაო-ტაისთან „რეშიტელნი“-ს ჩიფუში დარჩენის შესახებ მანქანის შესაკეთებლად, ამ გემის უფროსის, კონტრ-ადმირალის გრიგოროვიჩის ინსტრუქციის თანახმად, რადგან მანქანა გაფუჭებული იყო, ჩინეთის ადმირალს მოელაპარაკა იარაღის აყრის შესახებ და იმასვე გადასცა ზარბაზნების კლიტეები, თოფები და ნაღმების სასროლები. შემდეგ დროშა და ვიმპელი ჩამოუშვა. იაპონელების თავდასხმის შემდეგ ლეიტენანტი როშჩაკოვსკი, მიჩმანი პეტროვი, მექანიკოსი კისლიაკოვი და 21 მეზღვაური ჩინეთის კრეისერის ნავმა გადაარჩინა, ხოლო ლეიტენანტი კანევსკი და 22 მეზღვაური—მცურავ კანდელის კაცებმა და სავაჭრო გემების ნავებმა, „რეშიტელნი“-ზე 47 კაცი იყო; აკლია 4. გემის უფროსი ტყვიით დაიჭრა თეძოში; ჭრილობა მძიმეა, მაგრამ საშიშოდ არ არის ცნობილი. იგი და ავადმყოფი მიჩმანი პეტროვი მოათავსეს ფრანგ მისსიონერების საავადმყოფოში, იქავე მიიყვანეს ერთი მსუბუქად დაჭრილი მეზღვაური“.

პეტერბურგი. ხელმწიფე იმპერატორის უმაღლესის ბრძანებით, 30 ივლისს გარეშე საქმეთა მინისტრმა დაავალა რუსეთის ელჩს პარიზში სთხოვოს საფრანგეთის მთავრობას, რომ რესპუბლიკის წარმომადგენელს ტოკიოში მიენდოს, რუსეთის მთავრობის მხრით ენერგიული პროტესტი გამოუცხადოს იაპონიის მთავრობას, როგორც ჩინეთის ნეიტრალიტეტის დარღვევისა, ისე საერთაშორისო უფლების პრინციპების შებღალვის გამო, რაც გამოიხატა ჩიფუში რუსეთის გემზე თავდასხმით; ამასთანავე გამოუცხადოს იაპონიის მთავრობას, რომ ნეიტრალიტეტის ასეთს დარღვევას შესაძლებელია მეტად სახიფათო შედეგი მოჰყვეს.

მუკდენი. (საკუთარ კორრესპ.). ხმა არის, რომ იაპონიის ჯარმა ანშანჯანიდან უკან დაიწია, სამხრეთისაკენ. ამ გარემოებას იმით ხსნიან, რომ იაპონელებმა, როგორც ამბობენ. მიმშველი ჯარი გაგზავნეს პორტ-არტურისაკენ. გუშინ, ანშანჯანში, სამხრეთიდან ზარბაზნების ხმა ისმოდა; ამბობენ, რომ სიმუჩენისაკენ წინ წაწეულ რუსეთის ჯარს ბრძოლა მოუხდა იაპონელებთან და ამათ უკან დაიხიესო.

მუკდენი. როგორც ამბობენ, პორტ-არტურის გარ-შემორტყმულ იაპონელთა მხედრობას მაშველი ჯარი მისვლია. იაპონელები ორ ჯგუფად არიან დალაგებულნი: ერთი ლუნვანტანისა და ბუხტა ტახეს შუა მთებზე, მეორეც—ბუხტა ლუიზასა და „ათი გემას“ ბუხტას შუა, დანარჩენი ზარბაზნები „მგლის გორას“ აღმოსავლეთით მთებზე დალაგებული.

ტოკიო. (ვოლფის სააგ.). ოფიციალურად. ჩიფუდან 29 ივლისს მოსულის დეპეშით იტყობინებიან, რომ რუსის ორი ნაღმიანი გემი ხმელეთს გამოირიყა ვეი-ხა-ვეიდან აღმოსავლეთით 20 მილის მანძილზე.

კრეისერ „ტაკაჩიხო“-მ საადმირალოს აცნობა უმავთულო ტელეგრაფით ტაკიშიკიდან, რომ დღეს დილის 5 საათს იაპონელთა და ვლადივოსტოკის ესკადრას შუა ბრძოლა გაიმართა კუნძულ ცუსიმასთანაო.

ჩიფუ. („რეიტ. სააგ.“). ამბავი მოვიდა, რომ ვეი-ხა-ვეის რუსის 60 რუსის მეზღვაური მისულა ნავით. ჰფიქრობენ, რომ ესენი იმ ორ კონტრ-ნაღმიან გემის მეზღვაურნი არიან, რომელნიც ვეი-ხა-ვეის ახლო გაირიყა.

ვეი-ხა-ვეი. („რეიტ. სააგ.“), ნაღმიანი გემი „ბურნი“ შანდუნის კონცხიდან სამხრეთით გაირიყა და ამიტომ ააფეთქეს. სამი აფიცერი და 60 მეზღვაური ფეხით მოვიდნენ აქ საღამოს და ალბად ჰონგკონგს გაგზავნიან აქედან ინგლისის სამხედრო გემით.

ვაშინგტონი. („რეიტ. სააგ.“). სახელმწიფო დეპარტამენტი აცხადებს: არ შეგვიძლია ჩინეთსა, იაპონიას, ან რუსეთს ძალა დავატანოთ, რომ უთუოდ შეასრულონ სახელმწიფოთა შორის დადგენილებანი და შეთანხმება იმ ადგილების შესახებ, რომელიც საომარ ასპარეზადაა დანიშნული. შეერთებულ შტატებს მხოლოდ ზნეობრივი ზედ-გავლენა შეუძლია იხმაროს შეთანხმების დასაცველად.

სახელმწიფო სეკრეტარმა გეიმ გამოაცხადა, რომ ამერიკასა და ოსმალეთს შუა ინციდენტის გამო პორტამ სრული თანხმობა გამოუცხადა ამერიკის შეერთებულ შტატების ყოველსავე მოთხოვნილებაზე. ინციდენტი დასრულდა.

სტოკჰოლმი. ჯავშნიანი გემი „ტორ“-ი სტოკჰოლმის ახლო გაირიყა.

ასტრახანი. 31 ივლისს ასტრახანში მოვიდა მთავარი საექიმო ინსპექტორი ანრეპ ხოლერის წინააღმდეგ მებრძოლ კომისიასთან ერთად, იმ ღონისძიებათა განსახილველად, რომელიც უკვე მიღებულია იმ შემთხვევისათვის, თუ გუბერნიაში ხოლერა გაჩნდება.

ბერლინი. იმპერატორი ვილჰელმი ნოემბრის [illegible] რიცხვებში ინგლისს წავა და ვინძორის სასახლეში გაჩერდება; მონაწილეობას მიიღებს სამეფო ნადირობაში. იმპერატორი სამ დღეს დაჰყოფს ლორდის ლონსდალის მამულში.

პარიზი. ვალდეკ-რუსსო დაასაფლავეს მონმარტრის სასაფლაოზე.

რედაქტორ-გამომცემელი ალ. ჯაბადარი.

განცხადებანი

მეფუტკრე-ინსტრუქტორი
ეძებს სამუშაოს საფუტკრეში, კისრულობს სამრეწველო საფუტკრეს გაშენებასა და მოწყობას. აქვე იყიდება თითქმის ახალი ველოსიპედი „დუქს“ ის ქარხნისა, 100 მანეთად. მსურველთ მიჰმართონ წერილით „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში ი. ნ—ს.
(4—6.—4)

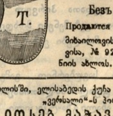

СѢДЕЛЬН.
СПЕЦІЯЛЬН.
Безъ конкуренціи
Продаются всевозможн. сѣдла.
მიხაილოვის პრ., სახლი აკიფოვისა, № 92, საზაფხულო ს. ბრანიის ახლოს. (ჯ.—176—69)

ტფილისში, ელისაბედის ქუჩა № 19, სასტუმრო „ვერსალი“-ს პირდაპირ
იოსებ მაჭავარიანის
სახელოსნო
იღებს ყველანაირ შემოკვეთას როგორც სასტალიაროსას, ისე სადურგლოსას, იქვე იყიდება კარგი თვისების ნივთები: სასადილო „ბუფეტები“, სტოლები და წიგნის შკაფები
კრიზისის გამოისობით დაკლებულ ფასებში.
(10—6.—10)